

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

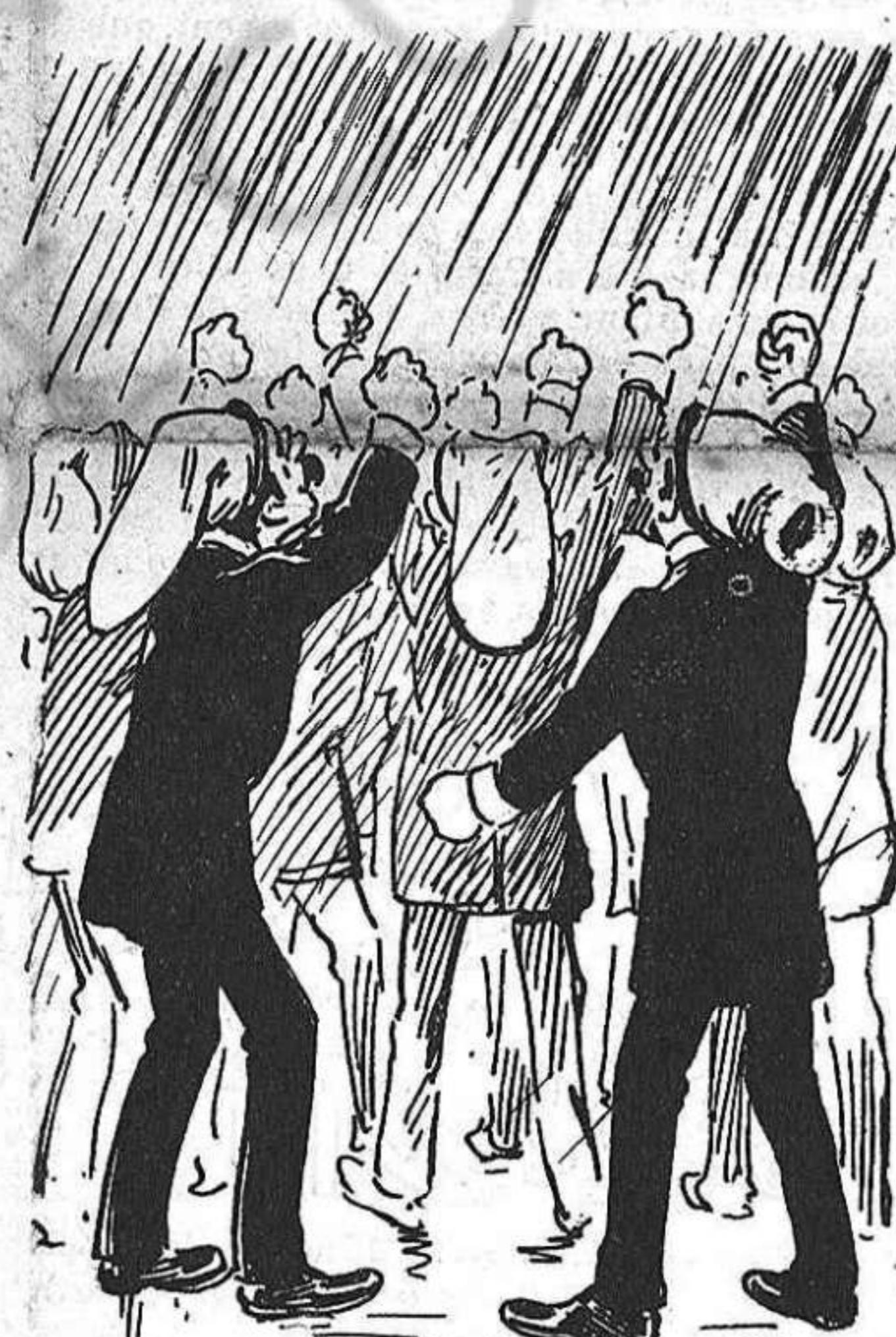
Las festas de la Mercé

Els que mes han contribuït al seu èxit han sigut els núvols.

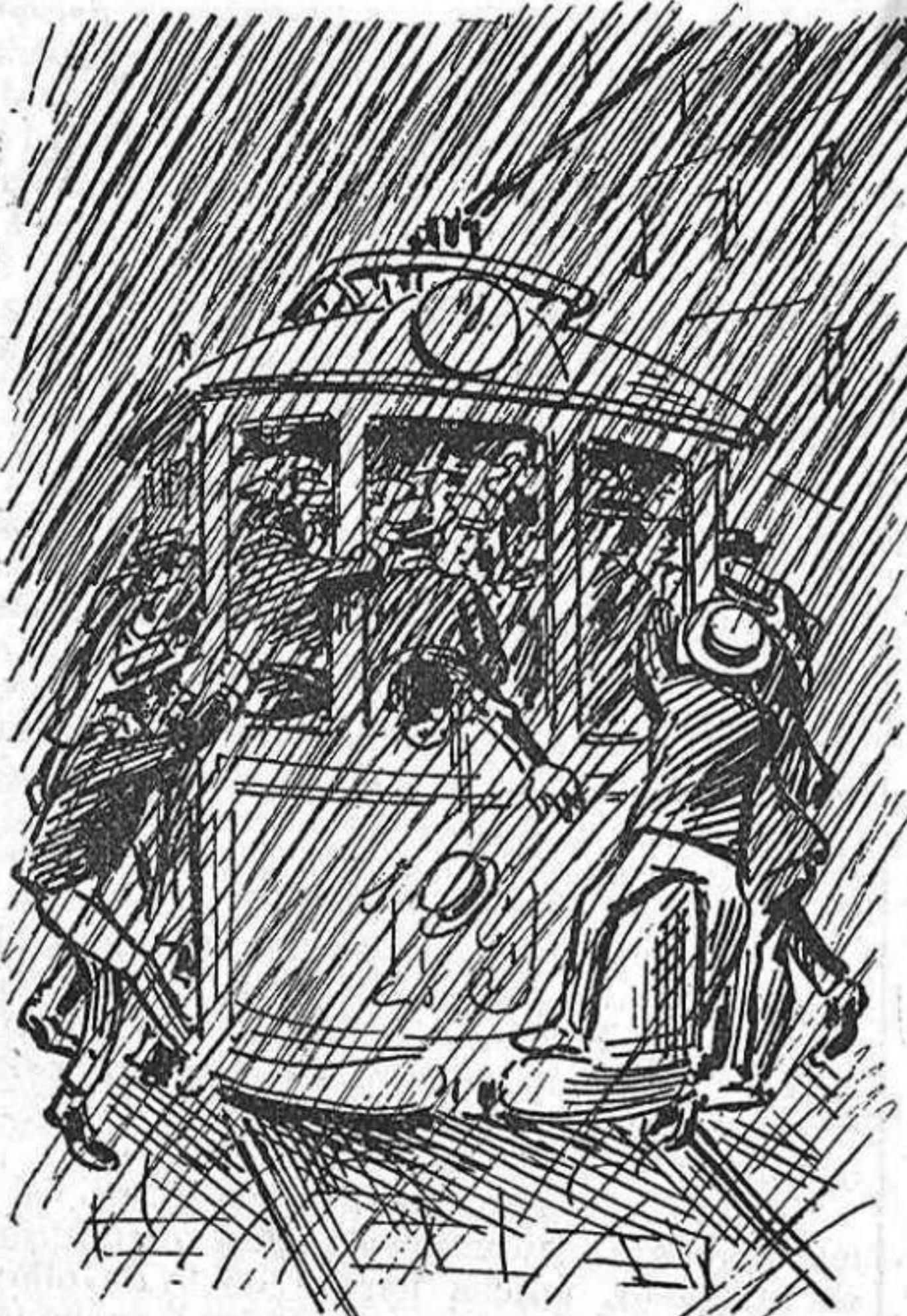
La protagonista, mullada de cap a peus, diu que ella no 'n té la culpa.

Las comissions organisadoras no n' han tirat pocas de maledicicions cap amunt!

Els carrers, ja 'ls haureu vist:
quin espectacle mes trist!

Els forasters, no sabent ahont ficarse, han matat les hores passejantse en tramvia.

Els botiguers, que tan bons negocis se pensavan realitzar, han vist la veritat d'aquell ditxo: Carrers mullats, calaixos aixuts.

Ni 'ls venedors de parayguas han fet res! Com que tots els forasters se 'l portaven...

Y, lo que ara diuen els pagesos:
—Fet y fet, las grans festas las farém nosaltres cullint el bé de Deu de bolets que ab aquestes plujas ha sortit.

ZOLA

o que fa més gran al home es l'afany de veritat, el dale de buscarla y un cop té la convicció de posseirala, el valor de proclamarla ab el cap alt, la conciència satisfeta y sense parar esment en las conseqüències.

Així han procedit tot els sers superiors aspirants a mereixer el nom de redemptors del espírit humà. Així era també aquest escriptor admirable que l'mon acaba de perdre: Emili Zola.

La veritat per ff y la veritat per medi; aquesta fou sempre sa divisa. En totes las seves produccions palpita aquest amor á la veritat. Y com si l'obra copiosa y magistral que ha donat á l'estampa en trenta cinc anys de labor continua necessites un mot que la sintetisés, el seu últim llibre, que avuy se publica en folletí en els principals periódics del mon, ostenta per títul el mot «VERITAT.»

Naturalment qu'estimating la veritat per damunt de tot, Emili Zola era en política, republicà, en sociologia, partidari de las solucions que tendeixen á fer á l'home partícipe de la major suma possible dels goigs de la vida, no sols dels materials, sino també dels morals y dels que tenen per órgano fruitiu la intel·ligència; y en materia de creencies, adversari de totes las religions positivas, que prometen una vida ultraterrena, contrariaran la naturalesa humana, enterboleixen la rahó, pertorban las concièncias y posan trabas al natural progrés de la humanitat.

Aquestes tendencias llitives y progressivas posadas al servey de un humanitarisme generós constitueixen el credo del genial escriptor, y tan encar-

Zola à l'edat de 8 anys.
(De fotografia.)

home científich de una cultura extraordinaria, fruga de tota àrida disertació que hauria fet enutjós el seu treball. Artista de cos enter, donava forma corpòrea y plàstica als seus pensaments; vida palpitant á sus creacions reals y simbòlicas al mateix temps; un interès atractiu á la fábula de sus novelas, que no era tal fábula, sino la veritat entera y verdadera, fidelment reflectida en l'espill sempre clar del seu ingenio; carn y ossos á la munió bullidora de sus personatges; ambient vital al fondo dels seus quadros; y no podia deixar de marcarho tot ab el segell poderós de la seva personalitat.

El es qui rompent ab las falornias de la imaginació tan propensa al desvari, proclamá l'método experimental aplicable á la novelia. Per escriure cosas de la vida es precís observar la vida atentament, saberla sentir y analisarla fins á lo més intim pera despresa reproduirla vigorosamente, al fidelitat en una síntesis perfecta. Aquest método no exclueix

L'autor de *Germinal*.
(Caricatura de M. Luque.)

la poesia; al contrari, en lloc de la poesia artificiosa més ó menos galana y seductora, engendra la poesia de la veritat qu'es la més penetrant y emocional de totes. Per això en Zola, ab la seva prosa naturalista, deurá ser considerat com un dels més grans poetas dels temps moderns. Passatges se troben en sus novelas que semblan cants de poema. Zola es el poeta épich de la realitat vivent, que també es hermosa ab tot y ser real, mal pesi al encatratins ab l'artifici y la mentida.

**

Emili Zola era fill d'un enginyer de origen italià, havent nascut á París el 2 de abril de 1840. Passá la seva infància á Aix, població de Provença, ahont son pare estava ocupat en la construcció de un canal. Pero sent encare hoy quedá orfe y hagué de coneixer totes las privacions y necessitats inherents á una vida sumament precaria.

Un detall curiós dels seus estudis. En l'examen de retòrica, ell qu'estava destinat á assombrar al mon ab els seus escrits, rebé carabassa.

Variacions sobre *La Terre*. - Música de Emili Zola.
(Caricatura de Caran d'Ache.)

Pera guanyarla vida's dedicá al periodisme en la capital de la Provença. Molt li serví aquest aprenentaje literari, qu'exigeix tanta facundia y flexibilitat en el maneig de la ploma. Allí publicà sa primera novelia titulada: *Els misteris de Marsella*, una verdadera novelia de folletí.

Trasladantse á París desitjós de obrir-se camí quins días més tristos no hagué de passar en un principi! Ell mateix conta que la major part de un hivern no tingué altre aliment que pàsucat ab oli. El pà se'l guanyava com podia y l'oli li enviava

Zola trucant en vía á la porta de l'Academia, fins á rompre l'cordó de la campaneta.
(Caricatura de La Silhouette.)

una seva tia de Aix. Una temporada no pogué sortir de casa per falta de roba. Allí s'estava embolicat ab la flassada, segons diu ell mateix, á tall de moro.

Una ocupació modesta en la llibreria Hachette,

tot just li donava pera viure. Y ja llavoras havia donat á la estampa sos *Quèntos á Ninon*, que son un portento de frescura y delicadesa. Pero encare la seva firma estava molt lluny de cotisarse.

Ab *Teresa Raquin* comensá á cridar l'atenció del públic. Era á l'any 1867, y per fi trobà un editor que, apreciant el seu talent, se mostrá propici á acceptar l'història de una família durant l'Imperi, que havia de desarrollar-se en vint volums. Aquesta obra colossal forma la serie de *Les Rougon Macquart*, que havia de contenir novelas tan importants com *La curée*, *Le ventre de París*, *La conquesta de Plaisance* y *l'Assommoir*, qual èxit signé tan immens que s'estampà pel mon enter, á las quals anaren següint *Une page d'amour*, *Nana*, *Pot-bouille*, *Au bonheur des dames*, *La joie de vivre*, *Germinal*, *Le terre*, *Le rêve*, *La bête humaine*, *L'argent*, *La Débâcle* y *Le Docteur Paschal*.

L'autor de aquesta serie de maravillas, al mateix temps que las escribia, havia de lluytar per imposarlas. Ferm en els principis de la escola materialista, sosténia las més encarnissades polémicas ab sos enemis y émuls y fins ab els envejosos, que l'taxaven de groller, escandalós y pornogràfic. De cap autor s'ha dit may lo que de'n Zola; pochs se'n trobarán en cambi que, com ell, s'hajan sapigut ventar las moscas. El públic acabá per donarli la rahó, agotant rápidament las edicions que se xifravan per milers y milers d'exemplars. Y las famosas novelas rebassant las fronteras de la França donavan la volta al mon traduïdes á totas las llengües conegeudas. May un autor ha alcansat una celebritat tan universal.

Le Rêve, de Zola.
(Dibuix de Forain.)

Ab sos grans èxits conegeu per fi la prosperitat y la riquesa. Podent viure com un príncep, portá sempre una existencia de burgés acomodat en sa hermosa casa de Médan, plena de preciosidades artísticas y alegrada ab la dolsa companyia de la seva esposa. Era un home de bonas costums, ordenat y metòdic sobre tot en el treball. Quan tenia concebuda una novelia y reunits tots els elements necessaris per elaborarla, dedicava tots els matins á escriurela y no deixava la ploma sens haver omplert el número de quartillas que diariament s'havia fixat com á tasca. Així, ab tranquilitat y método, realisava sas admirables produccions.

Poch amich de distreure's freqüentant círculs y reunions, á Médan solia reunir á sos amics y deiables, per entregarse ab ells á las expansions de la vida literaria. Tothom que allí l'ha conegeut encouma son tracte carinyós y son esperit sincer. Odia la mentida y fins la mitja mentida que significan certas convencions socials. Al pà y al vi: aquest era l'seu lema. «A què conduixen enganyar-nos á nosaltres mateixos?

Després de la serie d'obras que constitueixen sos *Rougon Macquart*, en la qual ha quedat genialment estereotipada la vida del imperi en totes las capas socials, ne publicà molts més, entre ells los *Nous quèntos á Ninon*, *Los hereus de Rabourdin*, *Bouton de roses*; els tres admirables volums *Lourdes*, *Roma* y *París* destinats á demolir els fanatismes de la degeneració religiosa, als quals havian de seguir els *Quatre evangelis* expressió de la nova fe. Mentre preparava la seva publicació, donava á la estampa *Feconditat*, obra de un talent en tota la seva madurezza, y *Veritat*, qu'està publicantse en els presents moments, á la qual havia de seguir *Justicia* que, segons notícias, tenia ja molt adelantada.

**

Veritat y Justicia quinys dos títuls més sugestius, més plens de afalagadoras esperances, proclamats per en Zola! Veritat es el fructe de las impresions del autor en una de las campanyas més tremendas que hagué de renyir, durant la seva vida, en pro de la ignorància atropellada. Tothom recorda la defensa que feu del desventurat Dreyfus, en el memorable article *J'accuse...* L'admiració que provoca ab aquell rasgo de valor ciutadà es de aquells que perduran eternament. Tot li era advers: l'opinió de

Retrato de Zola al comensarse la qüestió Dreyfus.

una gran part de la França soliviantada pel nacionalisme, inmunda barreja de chauvinisme y de reacció, que se cebava en una víctima innocent, sols per ésser juieu, y amparava á tota costa els errors y iniquitats de un concell de guerra sols per pertànyer á l'armée ls que l'constituihan. La tensió dels esperits havia arribat á un grau de sobressitació tremebunda. La febrada s'havia apoderat de la immensa majoria del poble francés. Zola, obeint els dictats de la seva conciència, tenint per tot'arma la convicció y per bandera única la veritat, s'atreuva á oposar la seva persona á aquella onada de llot, de infamia y de rancunya. Sigui xiurat, insultat, despreciat, perseguit: fins hagué d'emigrar á Londres. Pero no desmayà un sol instant: res li importava perdre una popularitat guanyada ab tota una existència de treball, ni la fortuna, ni la llibertat, ni la vida mateixa: la veritat havia de ser durada á despit de tot... y la veritat á la fi signe reconeguda y proclamada.

Zola logrà rentar aquella taca infamant. La nació francesa, un cop hagué recobrat la serenitat perduda, hagué de quedar eternament agrahida.

**

Aquest home admirable, tant per las seves obres com pel seu heroisme, aquest propulsor enèrgic y vigorós de l'emplicació de la conciència humana, causa sagrada al servei de la qual consagrava la llum esplendorosa de la seva intel·ligència, la forsa potent de la seva voluntat y l'eficacia avassalladora dels seus exemples, havia de morir impensadament, víctima de una desgracia imprevista.

Tornava á París del seu estiuheig, y com la seva casa, temps feya no habitada, era una mica freda, ls criats encengueren l'estufa que tenia en sa cambra-dormitori. Se ficà al llit ab la seva esposa, á las deu del vespre. Observant que no's llevaven molt més tard de l' hora que tenian per costum, y trobantse en l'habitació uns mestres de casa que havien de procedir á algunes reparacions, trucaren á la porta de la cambra: ningú ls respondé, y temerse'n una, l'obriren violentment. L'espectacle que presencien els omplí de consternació. Respirant una bocanada de tuf mestit, veieren el cos del seu amo, penjant del seu llit ab el cap sobre l'alfombra y el de la senyora immòbil, embolcallat ab els llenços: aquell encara calent, pero difunt; el d'ella conservant encara un alé de vida.

Llavors se donaren compte de que l'òxit de carbono desprendentse de l'estufa, que desgraciadament estava obstruïda, ls havia produït l'asfixia. Se coneix que'n Zola no pogué acabar de saltar del llit per anar á obrir els balcons, quan observà qu'estaven asfixiantse.

La mort del gran home ha produït un esclat de dol universal. Tots els amants de las ideas progressivas la ploraran desde lo més intim del seu cor. Sols els fanàtic y explotadors de la humana bestiesa que s'han creat una divinitat á imatge y semblanza seva, animada de sus malas pasions mateixas, preferiran la blasfemia de dir que la mort de'n Zola ha sigut un càstic de Déu.

P. K.

DE DIJOUS A DIJOUS

EN Montilla passa mil angüias perq' es se'nys del Tribunal de lo Contencios están ofesos pel preàmbul de un decret referent al dit Tribunal, y exigeixen explicacions claras y categorícas. Las que ha donat en Montilla no 'ls satisfan y amenassan ab dimítiri si no dimítix avants el ministre. Es allò que 's din quan s'agafan las cosas á la valenta. «Els dos no cabem al mon.»

Pero no s'alarmin: per enfadats qu'estiguin, ja's cuidará en Sagasta de posarlos en pau. «No es una gran breva el ministeri de Gracia y Justicia? No son també brevas de las més riques y aromàticas els càrrecs de magistrats del Tribunal contencios? Donchis á upar cadaúsc la seva, y quan á l'un se li apagui que l'altre li dongui foch, que aixis s'ha de fer entre bons fumadors: el foch no's nega ningú.

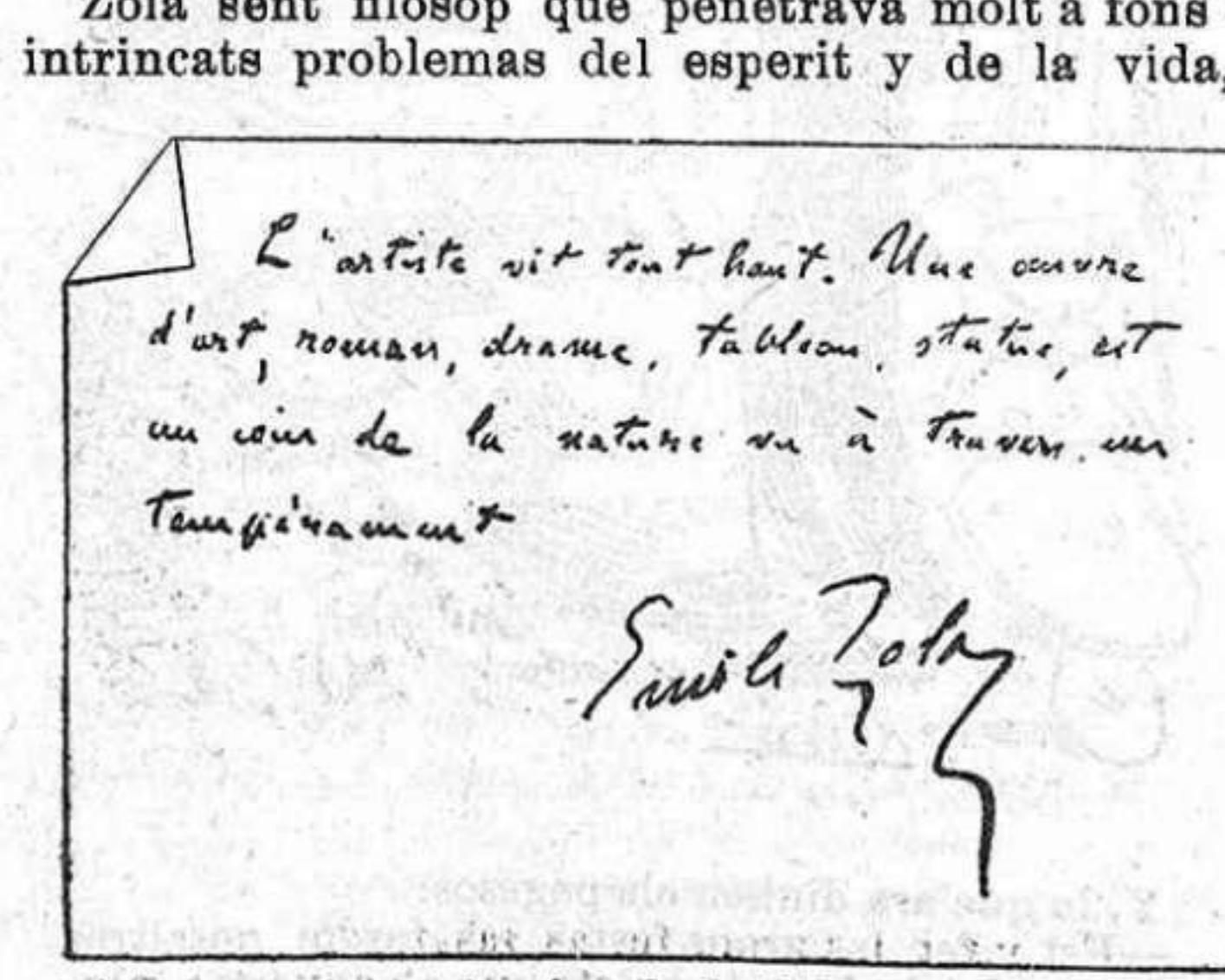
Fora de aquest conflicte no passa res més en el camp de la política digne de mencionarse, com no signin els enfados de'n Weyler pels desaires que li donan, cada vegada que porta alguns decrets de nombrament á la firma del amo; y las ilusions de'n Canalejas á qui, segons diuen, se li ha deixat entrever la possibilitat de que se li confihi l'ençàrrec de constituir un govern radical. Vana ilusió si se'n refia Erico que'n Canalejas se gesti tot lo que te en comprar bitllets de aquesta loteria, encare que 'ls adquireixi tots, ja 'n pot estar ben segur que no treuarà la grossa. Hi ha coses que semblan rifas y no son més que rifadas.

La qüestió del restabliment de las garantías á Barcelona es el qüento de no acabarre mai més. La senmanya passada las autoritats grossas (l'arcalde y l'president de la Diputació no hi foren contats) se reuniren ab gran misteri, y encare que no se sab pel clar lo que acordaren, el govern persistix en tenirnos á dieta de llei... y fins sediu que'n Moret está molt cremat ab en Manzano, pel canvi que s'ha operat en aquest senyor, puig aixis com avants no volia que alzessin la suspensió, ara està porque s'ha

De totas maneras aquest estat anormal ha impedit que 'ls molts y entusiastas partidaris que te á Barcelona la Revolució de Setembre, poguessin commemorar el seu aniversari. Y en llàstima, porque la conmemoració aquesta hauria sigut el número més important de las festes de la Mercé.

En el resto d'Espanya la conmemoració s'ha celebrat ab gran entusiasme, pels republicans exclusivament, únics hereus de la Revolució. En quant als monàrquics, segueixen l'exemple de'n Sagasta: encare se l'estan menjant y tenen feyna á taula.

Hi ha hagut meetings á la Corunya y Gijón, á

L'artista vit tot tant. Una œuvre d'art, roman, drame, tableau, statue, est un coin de la nature en à travers un tempérament.
Emile Zola

Autògraf de Zola.

2005

Valencia, Vinaroz y Castelló de la Plana, á Lleida y á Cervera, y á molts altres punts que seria llarach citar.

A Almeria, en Salmerón va pronunciar un de sos discursos més admirables; y á Madrid mentres alguns milers de republicans acampsats en los Viveros festejavan la diada, va passar el cotxe de 'n Sagasta, y dit que al veurels tan alegres y animats, l' emoció va pintarse en son rostre de ordinari impensable. Devia pensar en lo vell que s' ha fet y en lo joves y frescos que 'ns conservém els republicans. No hi ha com guardar fidelitat á las ideas per no envellir. La tranquilitat de conciencia es un bálsam d' eterna joventut.

Un banquet donat á Madrid en honor de monsieur Charbonel, doná lloch á que l' diputat de la Cámara francesa pronuncié un notable discurs.

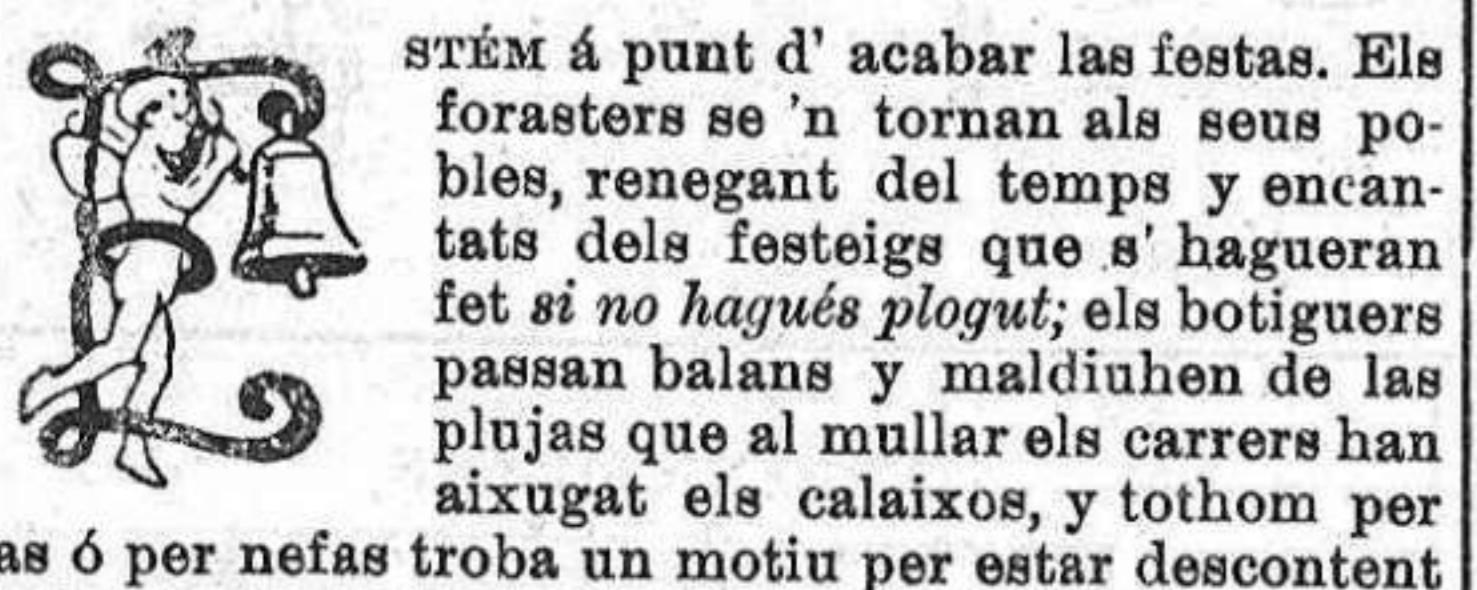
Recordá que al igual que Mr. Combes ell havia sigut eclesiástich; pero que al donars compte de que atentava contra sa propia naturalesa y contra la societat, va rompre las lligaduras que l' tenian tancat en aquell seculcule, pera seguir la verdadera vida. «Per qué—digué—lo que vaig fer jo no ha de poder ferho una nació entera? Per qué Espanya no ha de desligarre de la tiranía del Vaticà?

Mes avall doná probas de coneixer molt bé el nostre país al dir: «M' he convenst de qu' en aquesta desditzada y gran nació el govern es monárquich y clerical per conveniencia; pero el poble es eminentment republicá y anticlerical.»

En efecte: aquesta disparitat es la qu' està fent la desgracia d' Espanya, y la cosa no tindrà remey fins que l' poble apeli á las grans resolucions.

PEP BULLANGA

BARREJA

STÉM á punt d' acabar las festas. Els forasters se'n tornan als seus pobles, renegant del temps y encantats dels festeigs que s' hagueren fet si no hagués plouit; els botiguers passan balans y malduihen de les plujas que al mullar els carrers han aixugat els calaixos, y tothom per fas ó per nefas troba un motiu per estar descontent de las festas celebradas.

Y mentres els esperits petits d' aquí s' esforsavan en volgut donar un carácter mesquí á las festas, mentres els enyejosos pretendien ab despotichs procediments cohibir al esperit públich desitjós d' esplayarse, mentres l' avaricia gastava raquitícamet el xavo ab l' incentiu de guanyar la peseta, y la tonteria s' enlluernava ab uns quants miralles com la més estípida alosa, els coros catalans passejaven la bandera de la fraternitat per las provincias andaluses.

Per sort las provincias espanyolas no fan cas de las ximplerias de quatre baladrius, y els andalusos, tractats tan despectivament per uns quants frenétichs ab més vanitat que cervell, han acullit als obrers catalans que segueixen creyents y coratjósos l' obra fraternal d' en Clavé, ab una abrassada de germanor qu' hauria de fer caure la cara de vergonya als catalanistas rabiosos.

Pero hi ha gent de una mena de manera que quan corre per la montanya una quadrilla de bandolers s' entreté renyint ab els veïns pera fer més fàcil la tasca dels malfactors.

Mentre las regiòns ens tirém els plats pel cap, el centre fá de nos tres diners y de nostra vergonya lo que li dona la gana.

La gent política que se 'ns menja de viu en viu, segueix fent política tan menuda que dona fàstich el fixars'hi.

En Moret, el funest Moret fá tota mena d' equilibris per calsarse la jefatura del partit liberal, y els demés prohoms d' aquest partit ó partida el combaten, no per creure que sa jefatura pugui ser funesta per Espanya, sinó per repugnantes dictats de l' enveja que 'ls corseca. Y en Sagasta sortejant el temporal, hace que se vá y vuelve, jugant com sempre á crear conflictes pera tenir el gust de solucionarlos á forsa de socarroneria qu' es sa única qualitat.

Diguin lo que vulguin, la gent de Madrid son els amos de l' auca y ho serán per molta anys. Ells ho entenen. Mentre l' una regió s' divorceix, l' altre es baralla y la de més enllà trencà el son; mentrels els partits avansats s' esbravan malgastant xarop de boca; mentrels els de l' altre rama s' desacreditan; mentrels el pais s' entreté perdent el temps, ells s' aprofitan, y avuy els uns, demà els altres, van fent-se noms y fortunas á costa del nom y de la fortuna de la desvirtuada Espanya.

Confíem en lo imprevist, que ha sigut sempre la providencia dels espanyols.

JEPH DE JESPUIS

BATALLADAS

LS liberals de Lloret de Mar encare no 'ls ha sigut possible fer una manifestació de amor á Espanya, contra las tendencias separatistas que, ab escàndol de la immensa majoria de la població, van exposar-se allí pel canjón Collell y altres perdigots.

Cada vegada que al efecte intentan dirigirse al santuari de Santa Cristina, troben ocupats tots els passos per la forsa pública, á las ordres del arcalde, y se 'ls obliga á retirarse.

Y naturalment, es de creure que l' arcalde no s' atrevirà á fer una cosa semblant, si no contés ab l' apoyo del governador de Girona. Y es de creure així mateix que 'l governador de Girona no prestarà l' apoyo al arcalde de Lloret si no estigués degudament autorisat pel ministre de la Gobernació.

De Madrid, donchs, parteixen aquestas coacciôns,

contra un poble català que pretén posar de relieu el seu amor á la patria espanyola.

¡Y després s' extranyaran de las audacias dels separatistas!

L' associació de coros de Clavé acaba de visitar Córdoba y Sevilla, essent rebuda ab frenètic enrusisme. El mateix sentiment de admiració y afecte que han despertat per las provincias del Nort, de Llevant y del Centre l' han vist reproduhirse ab igual ó major grau de intensitat en la regió andaluza.

El secret de aquest èxit eminentment nacional, sense deixar de ser català de rassa, està explicat per ser els coristas honrats traballadors, professar ideas adelantadas y cantar ab tot el cor l' himne de 'n Clavé *Gloria á Espanya*, ab el qual estan intimament identificats.

Per això, ningú com ells estima á Catalunya, ni tampoch ningú com ells sab ferla estimar á las regiôns germanas.

Si l' catalanisme tingües generositat de cor y la vista fina, s' inspiraria en l' exemple que li està donant repetidament l' associació de coros de 'n Clavé.

Diuhen que 'n Sagasta, aixòs que l' fret comensi á apretar demanarà sis mesos de llicència, deixant qu' en Moret fassi la aprenentaje de President del Consell de ministres.

Pensa que de aquesta manera s' acostumara a subjectarse dòcilment á la férula de aquest nou Mestre Titas... ab lo qual, per fi, podrá quedarse amo del estudi.

Molts enemichs te's l' sistema parlamentari.

Pero els enemichs pitjors son els que ab combinacions de certa classe, s' están riñent d' ell de la manera més descarada.

L' aplaudit dramaturgo D. Joseph de Echegaray ha sigut nombrat què dirán?

President de la Junta del Catastro!

El poeta Núñez de Arce es president del Banc Hipotecari, y l' literat Mellado, director del Banc d' Espanya.

Això van las cosas d' Espanya, nació á la qual no en va se l' anomena el pais dels vice-versas.

Pero aquests literats podrán dir:

—Cert que no hi entenem res en contar... com no sigui contar quèntos, que ja es contar alguna cosa.

Pero 'ls números se posan en columna com els versos... y això sols ja te algun punt de sembla ab las nostras ocupacions predilectas.

—Què més velen? No sabém firmar la nómina? Donchs ja ho sabé tot.

En Canalejas ha anat á Murcia, á presidir la distribució de premis del Tiro nacional.

Tothom esperava que reanudaría la campania interrompuda á Barcelona; pero tothom se n' ha emportat un xasco. Aqueils atreviments democràtics y anti-clericals de la primavera, deuen havérseli esbravat durant l' estiu.

—Qué s' hi ha de fer! Els uns van á San Sebastián á cobrar foras: el Sr. Canalejas hi va anar á p'redres.

Y aquell tenen ara brindant pel rey, en un banquet, com si de la monarqua n' esperés encare alguna cosa; y encatarinat ab el Tiro, no mes que ab el Ti-ro, ab el Tiro exclusivament.

Ja pot estar ben persuadit en Canalejas, que per mes que 's desganyiti cridant:—Arrib!—lo qu' es ab aquest tiro, no arrancará ell ni ningú, 'l carro, encallat en la fanguera de la reacció y del clericalisme

PALAFRUGELL, 30 de setembre

A l' edat de 32 anys vā ser enterrada civilment l' espessa del llibertari Martí Sardó, havent sigut acompañada al lloch del etern descans y als acorts de una marxa fúnebre per mes de 100 personas entre homes y donas.

TARRAGONA, 25 de setembre

Ahir tingueren ff las festas que nostra ciutat dedica á Santa Tecla. La professió sigué molt il·luminada. Total: hi anaven 2 ó 3 banderas, uns quants noys y una reua de mossens darrera. Se coneix que la Tecla devia enfadarse, puig á la nit avants de tirar el castell de focs vā obsequiarlos ab un gran xafex.—Lo únic notable fou la vetllada que donà l' Ateneo ab motiu de la repartició de premis als seus alumnes.

HOSPIALLET, 29 de setembre

Nada menos que de fills de Satanás vā calificar als que llegeixen LA CAMPANA y altres periódics liberals un predicador furios, incitantlos á que vagin á sentirlo. Ja sab ell que 'ls que alentjan sentiments generosos no tenen per qué anar en llochs shont se predica la mentida y 's exerceix l' explotació. Y ademés te molt poca gracia anar á sentir insults en un lloch ahont els interessats no s' hi poden tornar. Que baixi del cubell y surti al carrer y llavors sabrà la resposta que li donan.

SANTA COLOMA DE GRAMANET, 29 de setembre

Gracias als exclusivismes de un aspirant á cacich que 'ls dfa de la festa major vā tancar la porta del ball del Cassino á un sens ff de persones, s' organisa un ball en un' altra sala, que 's veié extraordinariament concorregut, prenenchi part molts socis, del mateix cassino. Qui pagà la festa fou el cafeté de aquell establecimiento, que aixòs tingué consumacions per falta de concurrencia. Aquests son els resultats de deixar ocupar la presidència del Cassino, á un home que no està en condicions regulamentaries ni pera ser soci; aspirant á regidor, y que no podenths ser's entreté en provocar disgustos y buscar rahons per tot arreu ahont se fica, y sense dret.

ARBÓS, 25 de setembre

El carboner té estamordit á molta part del poble ab els seus predicots. L' altre dia explicava la causa de la catàstrofe de la Martinica. Digué qu' en aquella isla 's feu una professió, en la qual en lloch de Sant Cristò hi portava un porch crucificat. Deu irritat va fer explotar el volcán, salvantse sols els qu' estaven dintre de la iglesia. (Lo qual no es cert, puig també 'ls de la iglesia hi van petar.) Ab això vol dir qu' 'ls feligresos no 's

moguin de la iglesia, per si algun dia estallà á Arbós un volcán com el de la Martinica.—Sembla mentida que un poble en el qual avants hi preponderavan las ideias republicanas se deixi embauar de una manera tan estúpida.

COPONS, 26 de setembre

Tenim un galeno admirador de la babosa *Perdiu*, mes aficionat al llibre de las 48 fullas que als tractats de las eminentias médica, que l' ha donada en denunciar que aquí reyan enfermetats infecte-contagiósas, que no existeixen ni ha suferit ningú de la vila. ¿Se pot saber quinas midas profilàcticas ha pres per evitar el contagí? Cap ni una. Pero ja haurá lograt lo que 's proposava, això es: fer gala de una eruditio que per designació dels clients que forsolament l' aguantan no posseeix. Pero s' haurà de convènir de que aquestas cosas no s' aprenen jugant al burro ni cantant el gori-gori, y que Co-psons no es Cornudella, nom que aquí no 'ns agrada, per mes que a n' ell tal vegada li fassi molta pessa.

ARTÈS, 28 de setembre

Res podrem esperar del diputat per Castelltersol, sastre de ofici, per lo mateix que no deu l' elecció al poble sinó á las tupinades fetas pels cacichs Berenguerols y de més lacayos explotadors sense conciencia, que necessitan qui 'ls ampari en las injusticias que cometén. L' endemà de la torna boda de la festa major, l' agrahit diputat convidà fer un fart en una font á la plana major dels burgesos que gastan y no produueixen y del partit carlitanista, del qual es capitâ mossén Guindosa, mentrels al poble que traballa y dejuna se l' condemna á pagar aquesta y altres xerinxolas. Dic això perque 'ls techs que 's fan en els col·legis electorals els dies d' eleccions se pagan ab fondos del erari municipal. Valdrà més qu' en lloch de gastarlos en aquests despilfarros y en adornar el carrer hont viu el flamant diputat sastre, com si fos l' escalinata de una catedral, mentrels els altres estan intransitables, cumplissin las lleys de Higiene separant el cementiri del contacte de la població, ja que las parets tocan á la plassa y estan ben prop del local ruïnos que serveix d' escola pública de noys, ahont se respiran las emanacions de aquell centre de podridura de carn humana, y es ademés un criadero de ratas, dragóns, saragantas y hasta serps.—Aquestas son las gangas que 's disfrutan en els pobles dominats pel caciquisme.

FESTAS EN SUCH

—Qué tal, bons forasters? Us han fet pessa las grans festas ab que nostra comtal ha entreguit sos ocs uns quants dies, prenen al pel á mitja humanitat y eclipsant victoriósament las glòries de Viladecaballs?

—Us han agratit forsa 'ls archs simbòlics y 'l reguitzell de draps

que han lluitat en las plassas més famosas y 'ls carrers principals?

—D'heu quedat satisfechs de las sardanas,

del concurs de gegants,

del batalló infantil de voluntaris,

del festival del Parch,

dels àpits que 'ns plantà l' arcalde Fabra,

dels fochs artificials,

del Drach, del elefant, de la Masia

y dels Xiquets de Valls?

—Si no hagués plougit tanti —diré sens dupte:

ipotser si que hi hauríam disfrutat!

Pero que 's diverteix sentintse á sobre aquell fret devassall

que solzament parava

per tornà á començar?

—Qué cosa aixecá 'l cap, quan té prou feyna

á mirar sota 'l nas

per no deixar les botas encastadas

dintre un molito de fach?

Es virat, forasters; mes permetume

que ab tota ingenuitat

us declarí que 'm semblan vostras queixas bastant fora del cas.

Barcelona es un poble molt metòdich,

y té, per consegüent, ben senyalats els tràmits á que té de subjectar en el transcurs del any.

Per Tots-Sants, ja se sub, tenim castanyas,

per Nadal neulas, décimas y gallis,

per Carnestoltes gresca, esbronchs y rúa.

per la Quaresma reso y bacallà,

Festas de tot l' any

En aquesta gran comparsa,—lector, si bé ho consideras,—també hi ha diables y nanos—y sobre tot cuca-feras.

REPICHS

Un periódich que's publica á Barcelona ab el títul de *Correo de la Tarde*, parla de molts miracles que's realisan en el temple de la Justicia, y entre altres cita á los escritientes que ganan doce ó quince duros al mes, tienen queridas y llevan brillantes de dos mil pesetas y gastan y triunfan por todas partes como si fuesen hijos de casas opulentas.

Verdaderament, miracles de aquest tenor, fan caure d' espalillas al home que tingui las camas més fortas.

Jo fins no m' explico com pot aguantarse dret el Sr. President de l' Audiencia.

Perque si ls peixi-minuti de la curia gastan aquest rumbó (qué succeixá ab els peixos grossos?) Valdría la pena de averiguarho.

Y ningú mes indicat que'l Sr. President de l' Audiencia, funcionari serio, riguros y exigent, com ho indica l' seu pare, de que continúhi á Barcelona l'estat de guerra y la suspensió de las garantías constitucionals, en bé de la pública tranquilitat.

Al retréureli aquesta opinió que li atribuixea la premsa de Madrid, qu' diria á lo que vaig?

Senzillament á ferli una pregunta. Es la següent:

—Las garantías constitucionals suspesas per la totalitat dels ciutadans de Barcelona ho estan tam-bé pera l's funcionaris judicials que té á las sevases ordres?

En cas afirmatiu—com crech—no vacili mes: decí el estat de guerra en el Palau de Justicia, y en un moment donat defassí l's miracles incomprendibles que allí diuhen que'realisan, posant presos als que s'ho mereixen, ab els anells de les dos mil pessetas y tot y fins ab las queridas si es precis, porque no estiguin tristos.

Que no's digui que l'estat de guerra serveix sols per molestar als qu' estan ansiosos de fer us dels drets reconeguts en las lleys, y sobre tot que no's digui que'l Sr. President de l'Audiencia tot mirant lo que passa á la ciutat, se desculda de veure lo que corre al temple de la Justicia.

Son verdaderament edificants els exemples que donan algunas familiars regnats.

Al Sr. Leopoldo de Bélgica se li morí la senyora, mentrell se trobava á Luchón, desfrutant la vida regalada de aquella estació balnearia. La reyna, á pesar de tenir marit y fillas, va morir sola, sense ningú de la familia al seu costat.

Un cop difunta, l'Sr. Leopoldo—això sí—va anar-se'n á Bruselas en tren rápid, no sols per assistir als funerals, sino per fer expulsar públicament de la iglesia á una filla seva, ab la qual fa temps que hi está renyit.

El poble, que sempre porta la contraria als reys, va aclamar á la princesa expulsada... y'l Sr. Leopoldo, fugint de amohnos, va pendre'l tren mes immediat y se'n va tornar á Luchón, com si res hagués succehit.

No dirán els belgas que'l seu rey deixi de guanyar la llista civil!

A la Teresa Claramunt, qu' està fent propaganda per Andalusia, á cada punt la detenen, y á cada punt també tornan á posarla en llibertat.

Se coneix que li volen bý, y per entretenirla fan com si la portessin á la plassa de toros, fentla estar tan aviat al sol, com á la sombra.

Vaja, una verdadera diversió... sobre tot si la interessada s'ho sab pendre ab calma.

Una frasse de'n Maura:

—En Moret es un hábil pirotécnich, pero molt antiquat en el seu art.

Que 'ns dispensi en Maura si no hi estém con-formes.

Pirotécnich ho es en Moret y antiquat també; pero hábil...

¿Com ha de ser hábil un home á qui'l transgrossos li petan sempre tenintlos als dits?

Durant el desfile de gegants, exclamá un ciutadá:

—Ja no havian de ser perdigots els que s'han encarregat de las festas!... Hasta al gegant han afeytall!

Un periódich local s'occupa d'una formigueta mística, economie de la parroquial iglesia de Santa Mónica, que si no arriba á ferse rich, no será porque no hi posi tota els medis.

L'Ajuntament confia'l reparto de bonos de beneficencia á la Caritat Cristiana, y aquesta associació, per acrediatar el seu títul, se val dels ensotanats y principalment dels rectors de las parroquias. Donchs bé, la formigueta de Santa Mónica, als homes que per diferentes concepcions té empleata en la iglesia, com també á las donas que netejan, cugen, guisan, etc. etc., en lloc de pagarllos en diners els paguon bonos.

Volen una combinació mes ben trobada? En virtut d'ella s'estalvia molts quartos, rebaixa als que traballan pel seu profit á la categoria de pobres mendicants, y ls verdaders pobres de la parroquia, esperan en va 'ls bonos del Ajuntament ab un pam de boca oberta y badallant de gana.

Vels'hi aquí un exemple de aquella caritat que predicava Cristo, y que traduixida al llenguatge capellanesch està expressada ab el següent aforisme: «La caritat ben entesa, comensa per nosaltres y en nosaltres acaba.»

L'econo de Santa Mónica s' diu Mossén Val! [Y tant com val!] Val tant or com pesa.

Ha tornat en Weyler de San Sebastián, sense que hajin volgut firmarli 'ls nombraments que duya preparts.

Y es aquest el desaire 4,000 y 1 del mateix genero que porta rebuts.

Per això no s'hi encaparra, y en tot pensa menos en dimirir.

Aixís com las criaturas se fan fortas cayent, en Weyler se fortifica rebent puntadas de peu.

Y té la ventatja de portar un uniforme tan tronat, que una patada mes ó menos no se li coneix.

—Y las garantías?

—Suspeses.

—Y l' gobern?

—Reprobat.

Llegeixo:

«Se dice que existe un dualismo entre el gobernador de Madrid y alguno de los ministros, que será, sin duda, el Sr. Moret, y se anuncia que dentro de breves días se autorizará el baccarat, en todos los sitios de recreo.»

Aixís es com s'ha de fer: ó tots cristianets ó tots morts.

Y després per qué un monárquich de conviccions tan arelladas com D. Segimón, ha de permetre qu' estiguin en vaga els quatre reys dels jochs de cartas?

Escappa, remena, y si l' orella de'n Jordi se'n resent que se la xupi ab árnica!

La pluja ha desbaratat las festas de Barcelona. Se veu que la Verge de la Merce no està per festas. O tal vegada no té prou influència en la Cort celestial per evitar que se 'ns remulli. Valdría la pena de que'l perdigote ho averigüessin, ells qu' estan en tan bonas relacions ab la gent de iglesia, y si resultés, com es de temer, que això de remullarnos es obra de Santa Eularia, justament ofesa per haverla destituida del patronatge de Barcelona, no queda-

De totes maneras s'han ben fastidiat els que gastant un dineral guarniren els carrers, ab l' idea de fer un bon negoc. Tots á una diuhen lo mateix: hem fet menos quartos qu' en els días ordinarios...

Això sense contar ab l' estrago que la pluja ha produxit en els guarniments, deixantlos que ja casi no son bons ni pel carro de las escombraries.

Els únichs que ho han entés son els autors de la mísca catalana del carrer de Sepúlveda. Ab tanta pluja se 'ls han posat unas hortalissas que donan gust de mirar.

Lo que té ser previsor!

ACUDITS

Un metje examina á un malalt, y fa una mueca de desconfiança.

El malalt l' observa y li diu:

—Tinch valor per tot: per consegüent li agrahiré que no m'amagui res. ¿Quina enfermetat es la meva?

El metje:—Li diré ab tota franquesa. Vosté té una tisis galopant.

El malalt:—¿Galopant, diu...? Escolti, Sr. Doctor: y que no pot fer alguna cosa per posármela al trot?

Un pagés portava la bandera en una professió de pregaries pera que no's gelessin las vinyas.

Y com sigui que la professió passava per la seva propietat, palpá de passada algunes sarmants, y al veure que ja estavan gelats, reboté la bandera per terra y s' esquitllá dihent:

—Que carregui al el mort qui vulgui, que lo que es á mí, ja no hi ha professió que'm salvi.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Com-pa-ssti-6.

2. ANAGRAMA.—Pau-Pua.

3. GEROGLÍFICH.—La Marsella.

Han endevinat totas ó part de las solucions del número anterior, els caballers: Lluís Figuerola Marsal, Julio Blás y Juan Tornafoc.

ENDEVINALLES.

XARADA

Mineral de molta estima invers prima.

Un pronom possessiu dona la segona.

Y es igual que la primera la tercera.

Si del Tot vas al darrera, bon lector endevinare, de trobarlo la manera, no tindrás de rumiar gaire, qu' es el nom l' Hu-dos-tercera del políglot més xerrera.

UN INSPIRANT Á FRÉGOLI

MUDANSA
Prés á Roma diu qu' està tot ab d;

es una noya que sé tot ab é;

pochs fumadors fan servir tot ab i.

J. COSTA POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

A LOLA GUMA DE C. GRANÉ

PIERA

Un drama catalá y 'ls noms y apellidos de son autor.
J. CASSI DE LAS TORRES
ROMBO

Primera ratlla vertical y horizontal: Consonant.—2. Nom d' home.—3. Vegetal.—4. Nom de dona.—5. Ordinal en femení.—6. Membre de volàtil.—7. Vocal.

N. DE TONA

INTRÍNGULIS
Buscar una paraula que anantli trayent una lletra del darrera, donqui 'ls següents resultats: 1. Nom de dona.—2. Id. de home, en francés.—3. Id. id., en català.—4. Aliment.—5. Consonant.

PEPITO 'L RAYO

GEROGLÍFICH

K K K

COCO

T I N

gos

SCHOTISCH

F. JOAQUÍN

CORRESPONDENCIA

Caballers: J. Vallés C., J. Damiá, F. Arinayre, Ramón Moragas, Un estudiant tarragoní, Joseph Algué, Ll. Figuerola, Torrents de Mataró, P. Vilalta, F. Joaquin, Cassa-aranys. Juan Seman, Julio Palau y Ximénez, Un viatjant, Lluís Gifre, L' Antonet de 'n Panagüile, Un ferrater de Figueras, En Jordi y la Soledad, Juan Tornafoc, M. Labij y J. P. (a) Verdum: Tal faràs tal trobarás.

Caballers: E. Tubau, J. Moret de Gracia y Un pedre gayre: Pochs y bons; això vā bē.

Caballer: Josep Trilla: El seu dibuix es massa cànido.—J. Martí (Tarrasa): No arriba.—B. Ramentol: Es en nostre poder y tantas gracies.—Antolí B. Ribot: Té un agre-dols com lo de 'n Rusiñol, pero no se sembla en res perque lo de vosté casi tot es agre.—F. Elias Aiguier: (Pobre Zola!) Sf, es veritat; pero ja sab que nosaltres als morts els acostumérem a deixar estar tranquils respecte á coronas poéticas.—Bufalull: (Quina manfa ab els tranvías!) Vosté penderà mal...—Enrich Mestres: Donchs, miri, per ser la primera vegada no ho ha deixat de fer bastant malament.—Modest Abril: No, seye, no podrà anar.—Lluís Figuerola de Sans: Es precisa molta voluntat pera reincidir; de tots modos, ab temps y d'això maduraran las nespresa.—Teodor: Gracias; la guardareme per la diada.—R. Arias: Si tenim temps d' arreglarlo, anirà.—J. Llach: No 'ns acaba d' agradar.—E. Tosca: El pensament va més bé que l' execució.—Paco Cucuru: No resulta.—A. Llaudó M.: No hi ha res aproposito.—Montalbí: Es bastant descuidada.—Pau Pastanya: Es incorrecta.—Enrich M. Gener: Els que estan bē tenen poca gracia y viceversa.—Máximo Electra: No 'ns electrisa prou.—Oriol Ribas: Molt bé; se la facilita.—Sisket D. Payla: Casi tots se aprofitaran.—Josepet de Vilafranca: Es desencaixat y pobre.—Carlos Martí: Rebut y gracias.—Antoni de Massanas: Lo d' aquesta setmana va bē.—Q. Malleu: No recordém en el moment el destí que se li va donar. Ab tot, disposi d' ell... com si fos seu. Celebrém el nombrament.—Nas de Pruna: Rebut y gracias.—J. Farrés Gairal: Ne farem trá. —Andrésito: Igualment.—S. T. (Sant Andreu): L' últim article «Sessió modelo», no 'ns serveix; els altres veurém de aprofitarlos.

Imprenta de LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.